

Trylleskogen

av Karen Høie, tidligere skuespiller i Suttungteateret
(justert utgave av artikkel publisert i tidsskriftet Drama 4/1999)

Forfatteren Ingeborg Refling Hagen skulle en gang på 1950-tallet lage fødselsdagsfest for en liten slektning på Tangen i Hedmark. Hun fylte stuen sin med mose, grener, og hele trær. Hang godterier på kvistene, laget små dammer mellom mosetuene i "skogbunnen", blomsterklynger sto mellom tuene, musikk og fuglekvisper sildret mellom trestammene. Dette rommet ble døpt Trylleskogen, og ble rammen for et fabulerende eventyrspill, en improvisert teaterlek. I en tid som ikke ville bruke eventyr og myter til barn, fordi de ble ansett som for voldsomme og tilogmed skadelige, skapte Ingeborg Refling Hagen en ny formidlingstradisjon, og åpnet eventyrene og mytene for barna.

Det startet med at Skrivemaskinen til forfatteren diktet en sang til dagen. Sangen ble utgangspunkt for fiksjonsskogen som er skildret ovenfor, og ble senere omskrevet og brukt til andre barnefester. De fleste skapte imidlertid nye sanger og konsept til sine Trylleskoger. Slik begynte denne første sangen, i noe omskrevet versjon:

Du vesle fine jente kom dypt i skogen inn
for her i skogen hender det så underlige ting.
Aldri, aldri skulle barna gå i skogene på Tangen helt alene.

Men det var nettopp det barna gjorde i Trylleskogen. Hver og en gikk alene inn i "skogen". Det gjaldt å trække forsiktig og se seg for, her gjemte overraskelser seg bak hver busk. Ideen med Trylleskogen var nettopp å møte undringen og nysgjerrigheten i barnet. Rommet skulle være som en eneste stor forundringspakke. Ingeborg Refling Hagen var opptatt av at det som skulle formidles til barn og unge, måtte formidles gjennom skjønnhet og glede, at læring gjennom gode opplevelser kunne få betydning for et menneskes personlige engasjement og vekst, og dermed for et samfunn.

Trylleskogen ble etterhvert et begrep, en samlebetegnelse for en rekke forskjellige improvisasjons- og teaterleker i scenografier og installasjoner, skapt for, med og av barn og unge. Disse improvisasjons-spillene kom snart til å vokse, både i oppfinnsomhet, omfang og utbredelse. Jeg vil prøve å gi et bilde av denne tradisjonen og gi glimt fra Trylleskogens mangslungne historie, ved kort å skissere noen av de Trylleskogene jeg har opplevd. Jeg håper gløttene inn i Trylleskogen kan fungere som inspirasjon for interesserte, og at eksemplene kan gi andre lyst til selv å ta fatt.

Trylleskogen og Suttungteatrets skuespillere

Fenomenet Trylleskog ble videreutviklet i miljøet rundt Suttungteatret, tradisjonen fra Ingeborg Refling Hagen ble tatt opp av flere av teatrets skuespillere, og fikk mange forskjellige utforminger. Perioden fra begynnelsen av 1970-tallet til midten av 1980-tallet var en blomstringstid for teatret, og dermed også for Trylleskogen. (De siste store produksjonene på Suttungteatret ble spilt rundt midten av 1980-tallet.)

Trylleskogen foregikk både i privat og offentlig regi, og fikk mange utforminger. Fra spill i scenografier bygget opp innendørs i ett eller flere rom, til utendørs spill over et større område, vandrespill, spill med forteller, eller mindre arrangement med figurspill på bord og benker. Ofte fikk Trylleskogen besøk av skuespillere fra Suttungteatret, og det ble ikke mindre morsomt av det. På teatret strevde vi med tung tematikk. Trylleskogen ble et

pustehull, et sted for magi og lek, hvor det ene påfunnet tok det andre - en god avkobling. Til gjengjeld hjalp skuespillerne til der det var nødvendig, f.eks. som følgesvenn eller forteller. Dessuten kunne de av og til regne med en skurkerolle eller to, hvilket alltid er kjærkomment.

Fokus på det enkelte barn var viktig, at hver og en ble sett. Arrangerte du Trylleskogen som fødselsdagsfest, var fødselsdagsbarnet naturligvis i sentrum, og samtidig fikk gjestene utfolde seg i sine roller. Laget du Trylleskogen som åpent arrangement, kunne alle velge seg roller i spillet, eller man kunne spille forløpet flere ganger med forskjellige "ensembler", slik at barna fikk prøve ut og utfolde seg der de helst ville. Vi lot ofte scenografien stå når begivenheten var over, slik at barna de neste dagene kunne leke videre i dette fiksjonsrommet. Trylleskogen ble teaterscene for barna.

Om det var mulighet for det, forberedte vi arrangører ofte ungene på begivenhetene i den planlagte Trylleskogen uten at de visste om det selv. I tiden før en slik fest kunne vi ta for oss et tema vi syntes passet for ungene vi arbeidet med. Eller Trylleskogen kunne være kronen på verket i et arbeid som hadde strukket seg over lengre tid - den var imidlertid lagt opp slik at det var mulig for uforberedte gjester å delta. Da Dovregubbens hall ble spilt, hadde mange av barna arbeidet med Peer Gynt sammen med teaterregissøren Torleif Kippersund. Fødselsdagsbarnet og søsteren kjente Bukkerittet og spilte det midt i Trylleskogen, blant alle trollene, dvs gjestene. Resten var fri improvisasjon. Det er ikke vanskelig å være trollunge uten forberedelse, og det er under alle omstendigheter gøy.

Hvordan Trylleskogen ble praktisert ble avgjort av mange faktorer, det kom an på hvor viktig man følte den aktuelle begivenheten var, hvor god tid arrangøren hadde til forberedelsene, graden av inspirasjon underveis, og måten barna responderte på spilte selvfølgelig også inn. Fra enkle opptrinn kunne Trylleskogen utvikle seg til daglange temafester, der barn, eller voksne og barn i samspill, innen en gitt ramme utfordret hverandre i felles lek. En lek som inneholdt ablegøyer og humor, men også elementer fra den store tematikken om kampen mellom godt og ondt i tilværelsen - med motiv fra eventyr, myter, sagn og historie.

Opplevelse i førspråklig alder

Da en liten gutt Ingeborg kjente fylte to år, ble det laget en enkel Trylleskog på Fredheim i anledning dagen. Trylleskogsangen ble sunget, så ble toåringen leiet rundt i "skogen", han gikk på myk mose og ble dunket i hodet av seigmenn som hang i tråder fra grenene. Baljer trukket med gull- og sølvfolie var fylt med vann, det fløt tente lys på vannflatene. Venner i alle aldre var alfer gjemt bak trærne, det var seljefløytespill, og fuglesang på bånd. Skogen var fortrollet, det var fortryllende. Og spennende. I denne skogen var alfene omgjort til saltstøtter. De var forgjort av trollet, og kunne bare bli levende om fødselsdagsprinsen vekket dem til live med sin magiske stav. Toåringen skjønnte systemet etter en stund, og pekte på alfene etter tur. En etter en fikk de liv, og sang, leste vers, fortalte en vits eller historie til fødselsdagsbarnet, som takk for livet de hadde fått tilbake. Og så viste det seg at på stedet der de hadde stått, lå en skatt gjemt i skogbunnen - alfenes gaver til jubilanten.

Hva fikk så fødselsbarnet ut av dette? Kanskje ikke noe han kan fortelle om idag, men helt sikkert noe av betydning. Det er kanskje ikke det minst viktige, dette vi ikke husker. Stemninger, sanger, omtanke, smil og latter - grunntonen som blir anslått for deg (eller ikke). Men Trylleskogen engasjerer mange årsklasser, så flere av gjestene gutten hadde

den gangen kan nok fortelle. De kom i fokus hver og en, var alf og gavefé, og kunne etterpå leke i "skogen", omgitt av godlukt, seljefløytespill og fuglelåt. Dessuten hadde de vett på å spise seigmenn, noe den minste hedersgjesten glemte i festsuset.

I eventyrets verden

På en midtsommerfest ble gjestene stilt på i to geledd mot hverandre, som henholdsvis ugress og hageblomster. Det var Elsa Beskows bok Blomsterfesten som skulle få liv. En forteller ga hver og en av oss navn, og to andre ledet hvert sitt lag i tevlingen. Det ble liv og røre, en opplevelse i kontrast til begivenheten der Snødronningen av HC. Andersen ble oppført som vandrespill. Lille Gerdas søking etter Kai utspilte seg over flere etasjer i rommene på en stor gammel trevilla, og ble spilt med innlevelse. På Kojen Arbeidsteater på Tangen, der det var mange barn i huset, og ditto mange Trylleskoger gjennom årene, har jeg flyktet fra de blinde trollene på Hedalsskogen under vill halloj. Samme sted var det vi danset trolldans og mobbet Peer i Dovregubbens hall. Etter den dagen har jeg alltid visst hva trollene driver på med inne i fjellet.

I Trylleskogen klarte prinsesse Palisade å la være å svare de hånende stemmene som ville ha henne til å snu seg, og med det gjøre henne til stein. Topelius' ukuelige Pekka møtte utfordringene på sin vei med sitt ufortrødne "Åhå!", og kom seg velberget gjennom farene. I Sirkus Mikkeliški koste to voksne skuespillere seg som skurkene Ruski og Snuski, mens dyrene i skogen, i form av de deltakende barna, rottet seg sammen mot dem. Det er ikke hver dag du ser så mange Nøtteliten'er klatrer i trærne, hører Bolla Pinnsvin synge med slik innlevelse eller ser Helene Harefrøken og søsknene hennes hoppe så fort og langt. Dyrebevegelser, stemmebruk og karakterarbeid ble tatt ut så det forslo, barn og voksne frydet seg over forvandlingens magi, og dyrenes seier over de to skurkene ble samtidig barnas seier over de voksne.

Hans og Grete ble arrangert som åpne improvisasjonsforestillinger i tilfluktsrommet til en av blokkene på Linderud i Oslo. "Bomberommet", som det ble kalt, ble forvandlet med trær, blader, gress, og ble faktisk ganske spiselig, om man kan si det slik. Store mengder pepperkakedeig ble kjevlet ut og stekt, et modellhus av papp ble kledd med pepperkaker og glasur. Barna ble sluppet inn i rommet puljevis. I og med at dette var åpne arrangement hvor publikum ikke var forberedt på det som skulle skje, ble Heksa plassert som fortellerskikkelse ved huset. Eventyret om Hans og Grete ble fortelt, så var det frilek, Heksa tittet frem i vinduet, barna var Hans og Grete, det var grøss og forventning fra første stund. Denne Trylleskogen ble stående en stund, og spillet ble arrangert flere ganger. Mellom slagene gikk leken i det forvandlete bomberommet. Huset smakte godt, det ble etterhvert hullete, og kledningen ble skiftet ut med vaffelhjerter.

Trylleskogen i nærlys

Svein Gundersen, også regissør og skuespiller i Suttungteateret, fikk gjennom en årrekke mange oppdrag med å lage Trylleskog for barn, ofte med undertegnede som en slags produsent, blant annet de nevnte spillene om Prinsesse Palisade og Sirkus Mikkeliški. Ved siden av å finne en formidlingsform som passet selve fortellingen, arbeidet vi med å lage et konsept som kunne snakke til oss gjennom så mange sanser som mulig. Vi planla utformingen av rommet, kostymer og rekvisitter, lukt og smak, maten vi serverte, tjærelukten i en naustscene for eksempel... arbeidet med å finne frem til helhetlige, enkle, men virkningsfulle innslag. Som da prinsessen i det tjsekkiske eventyret Salt framfører alt, etter mange prøvelser fant det faren hennes så sårt trengte, og saltskatten åpenbarte seg for henne i fjellet... Da ble det stille i rommet en lang stund. Rader av eplesiderflasker,

hengt i snorer i forskjellig høyde på en treramme, opplyst bakfra... Det glimtete som gull i den gjennomlyste sideren. Skatten!

Vi brukte ute- og inneområdene rundt en gammel grendeskole til disse spillene. En gang ble fortellingen om Tro og Utro spilt som vandrespill i den store hagen ved skolen. En jente på fem år spilte Tro, og valgte selv sin motspiller. Det ble en av de voksne skuespillerne i Suttungteatret. Vi som var der, kommer aldri til å glemme det hemningsløse spillet som foldet seg ut mellom dem. Utro måtte klatre i trær og stupe kråke, innfall fulgte på innfall, og ordspill på ordspill, og de andre medvirkende og publikum fulgte opp. Et betagende samspill mellom voksne og barn, der den voksne og utro nok en gang fikk svi.

En annen gang var dukkestua på området i anledning dagen blitt omdefinert, og var nå huset til de sju geitekillingene. Da geitekillingene til slutt lurte seg etter ulven (en voksen) til brønnen, endte det ikke bedre enn at de dyttet ham inn på området gamle utedo og stengte ham inne der. Han måtte sitte i brønnen en lang stund. Mens festen gikk sin gang utenfor, langbordene ble fylt med mat, og de andre voksne i travelheten glemte hele ulven, ble døren vaktet av de triumferende geitekillingene, som gikk vakt på skift.

Barna dikter med

En vinter laget vi en enklere variant. Pga tidsnød planla vi ikke et stort spill, men besluttet at vi skulle lese et eventyr, etterpå kunne barna leke fritt i en scenografi inspirert av fortellingen vi hadde valgt. Vi tok for oss eventyret Høna tripper i berget, og bestemte oss for at leken skulle foregå i Trollets kjeller. Vi ville lese fortellingen i et av rommene i andre etasje, nede i første etasjen jobbet vi fram Trollkjelleren. Veggene ble dekket av stoff, rommet ble formet til med enkle scenografielementer og lysdesign. En sklie førte gjennom en tøytunnell inn i rommet. Vi fabulerte i beste Trylleskogånd - laget til vanddammer og trær, festet godterier på grenene, gjemte skattekartet til trollets hemmelige skatter bak mosedotter.

Det ble meget vellykket, men... Da dagen kom, ble eventyret som planlagt lest og fortalt ved peisen oppe i andre etasje, og så skulle barna gå ned i kjelleren. Det var skumring, vi hadde slukket det elektriske lyset og satt et tent T-lys på hvert trappetrinn. Problemet var at ungene ble redde. Trappen var lang, den hadde en sving; samme trappen de rett før hadde løpt opp på vei til festen, var nå blitt skummel. Barnas fantasi var satt i sving, de forestilte seg trollkjelleren der nede, og det man ikke ser, er alltid det verste. Ved bunnen av trappen sto en liten stige, et par trinn ledet til sklia som var inngangen til selve Trollkjelleren. Vi måtte leie og lokke ungene nedover trappen, en etter en. Men også de store prøvelsene i livet kommer man over, ihvertfall på en fødselsdag, og da barna endelig hadde kommet ned trappen, klatret opp stigen til sklien og aket seg ned i Trollkjelleren, gikk leken med lettelsens liv og lyst.

Mange barn forandrer historien, eller går i andre retninger i løpet av spillet, selv når det gjelder en fortelling som de kjenner godt fra før. Øyeblikket og inspirasjonen lever sitt eget liv, og det gjelder å ta imot baras innspill. Da vi spilte Pinkel (svensk variant av Askeladden som stjal sølvendene fra trollet), ble trolldatteren på fire år så ivrig at helten Pinkel ikke fikk tatt noe fra henne. Hun var trolldatteren og vaktet innbitt skattene sine. Da Pinkel i et ubevoktet øyeblikk fikk tak i trollkappen, lot hun fiksjon være fiksjon og løp ut i sjøen (aluminiumsfolie) for å ta den tilbake. Selv om Pinkel skrek at hun skulle levere fra seg skattene til ham, fordi han, Pinkel, var den som var smart, at de dessuten var midt

utpå sjøen, og at hun kom til å drukne, ga hun seg ikke. Men spillet skulle gå videre, og i dette tilfellet betød det at Pinkel måtte gi seg. Han var heldigvis diplomat og gikk inn i ny fiksjon, lot som han hadde lurt trolldattera ("Hun er dum, det er ikke kappen likevel!"), og rodde videre. Også Trolljenta var fornøyd, hun visste jo at hun hadde kapret kappen tilbake, og vendte tilbake med den for å røre i gryten og vokte videre på skattene. Det fortsatte hun med resten av dagen.

En annen gang hadde vi laget Elsa Beskovs billedbok om Annika til ramme for Trylleskogen. Men fødselsdagsbarnet var av dette meddiktende slaget, og gjennomlevde mye som ikke sto i boken. Nå skal det tilføyes at bokens hovedperson er temmelig prektig, og at hovedrolleinnhaveren vår var av det mer blodtørstige slaget. Hun laget Annika om til en sprelsk og lur jente, men ikke uten protester fra noen av de eldre, som kjente boken. De måtte i løpet av spillet legge av seg sin mer bokstavtro forståelse, og følge hovedpersonen på denne nye ferden. Det ble en morsommere og mer rampete fortelling enn den vi i utgangspunktet hadde bygget på.

Temafester

Jeg omtaler tre av temafestene vi laget, for å vise noe av bredden i arbeidet: Vikingfesten, Indianerfesten og Miljøfesten på Skreia. Dette var heldagsopplegg, men ungene kunne med fordel ha fortsatt leken over flere dager.

Til en sommeravslutning for 6-åringer kunne vi ikke tenke oss noe bedre enn en real vikingfest. Denne gangen ba vi gjestene komme ferdig kostymert som vikinger, så de var klar over hva som ventet dem. En flokk barn skiftet nede i veien, la klærne fra seg under noen steiner og var skrekkinngydende der de kom til festen som berserker, kledd i saueskinn, med krigsrop, løftede økser og skjold. En annen av gjestene hadde en travel, men oppfinnsom mor. I mangel av ordentlig hjelm, klippet hun hull i en lue, i hullene plasserte hun ovale salt- og pepperbøsser - hornene på hjelmen. Hver gang den tapre kriger snudde på seg, sto en sky av krydder ut fra hans bolde hode. Inne var det var bygget opp en Gildehall, med dragemotiv og runeinskripsjoner på gråpapir langs veggene. Bordene var også dekket med gråpapir, det ble servert vassgraut uten sukker på flatbrød, og man spiste med flatbrødbiter. Vikinger har jo ikke gafler og sånn. Eller sukker, for den saks skyld. Gjestene entret bordene, for en viking bryr seg ikke om bordskikk. Saftbollen ble sendt rundt, man rapet, klappet seg på magen og skrek "meire mjød!". Kjøgemesteren skar fenalår og slengte stykkene over bordet. Ungene satt til bords leenge, spiste en svær gryte med vassgraut, og begge fenalårene våre. Vi brant inne med kakene, ungene rørte dem ikke i løpet av hele dagen. Senere ble en scene fra Egils saga spilt i Gildehallen, før gjestene løp ut til lek, sammen med de voksne som orket mer, pluss Kjøgemesteren, som nå var hyret som Byggmester. Ungene bygget hytter i skogen, sto vakt mot fiender, oppsporet bytte, hadde leiker på vollen. De holdt imidlertid ikke ting, slik vi hadde planlagt, til det var de for oppskrudde.

Indianerfesten ble bygget opp på liknende vis. Vi laget en svær Tiipie innendørs, den fylte et rom, og her satt stammens forteller, en eldre skoleelev som hadde indianerkulturer som spesialinteresse, og hadde lært seg et knippe indianereventyr. Det var åndeløs stillhet blant de fjærkleddede indianerne. Så bar det ut til stammedans og tromming, avbrutt av jakt, bygging av landsbyhytter i skogen, bål med steking av bananer, sang og flere fortellinger ved ildstedet. Dette var en av de festene som medførte lek og fabulering i ukevis.

Miljøfesten ble holdt på toppen av Skreia. Deltakerne samlet seg på Minnesund, derfra kjørte vi i kolonne. Mat og festbrus bar vi med oss, rekvisitter og utstyr til spillet skulle vi selv skaffe på toppen. Ruten var vel forberedt, med stopp og oppgaver i løypen underveis. På toppen ble vi delt i lag, som måtte løse nye oppgaver og gå gjennom flere prøvelser. Bl.a. skulle vi finne materialer til musikkinstrumenter, og gruppevis forberede fremføring av et musikalsk nummer. Bak varden gjemte Skreitrollet seg. Han var dekket av furugreiner og lavskjegg. Med basstemme buldret han at nå som det var kommet kongelige barn til fjellet, ville han ha dem til å love at de aldri måtte tillate menneskene å sprengte berget eller bygge vei over fjellet, for fjellet var hans til evig tid. Barna lovet alt de kunne, kors på halsen og tre pinner i kryss, fødselsdagsbarnet ble kåret til prinsessen av Skreia og båret frem på gullstol, og så fremførte lagene låtene de hadde øvd på til prinsessens ære. Det var flotte band, med gitarer av gamle røtter, steiner til rytmeinstrumenter, furukvister til fløyter og skikkelig trøkk i fremføringen. Så ble det fest, med ordentlige duker og festmat, og utsikt over hele kongeriket.

Trylleskogen lever videre

Trylleskogtradisjonen lever videre i dag, i nye omgivelser og variasjoner. Den lille toårige prinsen for eksempel, arbeider nå som skuespiller, og har selv fått ansvar for barn. Hva gjør han da, annet enn å lage en gedigen Sjørøverfest for barna i teatret der han jobber. Midt i støvet i Gamlebyen i Oslo foregikk festen som følger: Ved ankomst var kostymer lagt fram, og barna fikk beskjed om at de først måtte bli enige om fordelingen av disse før spillet kunne komme i gang. Det ble ordnet forunderlig lett. Bursdagsbarnet ble utnevnt til sjørøver, og i en fart fikk de andre på seg kostymene sine. Belønningen for innsatsen kom. Ute på gårdsplassen fnyste en ildsprutende drage. Flere skuespillerkolleger var satt i aksjon, og et par av dem kunne blåse ild. Fødselsdagsbarnets mor geleidet reisefølget gjennom farer, forbi ildsprutende drager, dundrende trommer og utfordringer av mange slag. Spillet gjenspeilte noe av grøsset og fryden arrangøren selv hadde følt som barn.

Også jenta som omskapte Annika har ført tradisjonen videre, på sin egen måte. Som ungdom har hun laget Trylleskog for mindre barn, bygget opp rundt fabler hun har skrevet spesielt til dem. Et eksempel: En jente som fylte 11 år hadde lenge ønsket seg gullfisk. Til fødselsdagen hennes skapte denne ungdommen et rom om til en svart berghule. I resten av huset var det slått opp lapper med anvisninger om vei og veivalg, piler som pekte mot Berget det Svarte, Sjøen den dype osv. Da ungene hadde fulgt veien pilene ledet og stunden for spillet kom, var forventningene på topp. Utenfor spillerommet sto en gardintrapp, denne klatret man opp på, for via et glatt brett å skli ned i berget. Der var veggene dekket med svart molton, bergkrystaller glitret fra veggene, gullkarameller hang fra taket, ellers var det mørkt. Nå kom fortellingen om den mektige trollmannen Jorid som hadde forsteinet et slott, om de tre trollkvinnene som kjempet mot ham, og om menneskene trollkvinnene reddet med Det usynlige skjoldet. Historien fortsatte, om gullfiskene den kloke prinsessen hadde glemt i berget under flukten fra Jorid, og om prinsessens ånd som ennå lever og beskytter fiskene i fjellet. Etter lange og trange tider kom en tapper jente, som akkurat den dagen fylte 11 år, med sitt følge til berget. Fordi hun var venn av dyrene, og god og snill, besluttet prinsessens ånd å gjøre fiskene synlig for jenta. Her står det i manuset: "På med spot'en!". Et klede ble løftet av en glassbolle fylt av vann, i vannet svømte to gullfisker. Glasset var opplyst fra undersiden, fiskene skinte, vannet glitret i det svarte rommet, og fra nå skulle gullfiskene for alltid være hos fødselsdagsbarnet. Det var ingen tvil om at dette var eventyrlige fisk, og en eventyrlig gave til en 11-åring på en eventyrlig dag. Fortellingen sluttet slik alle oppbyggelige fortellinger skal: "Prinsessen ga også jenta evnen til å dele med andre, for gode hjerter er

aldri gjerrige, og å dele gleden sin med andre er den største lykken i et menneskes liv. Så jenta delte ut skattene de fant der inne i berget, og så levde de lykkelig hele fødselsdagen til ende. Prinsessens ånd frydet seg, og trollkvinnene slo på det usynlige skjoldet i triumf." Glede seg gjorde også fødselsdagsgjestene. Noen av bergkrystallene var jo spiselige. Det går an å trylle med helt enkle ting.

Fest, glede og mening

I Trylleskogen finner vi elementer fra flere forskjellige dramametoder: improvisasjonsspill, spill i scenario, spill med forteller, lærer i rolle, stasjonslek, rollelek, dramatisering, dramaforløp... Men Trylleskogen ble praktisert uten at noe av dette var definert. Konseptet var rett og slett å skape en forundringspakke dedikert til barna, fylt av mening og glede. Trylleskogen fikk som bemerket utallige varianter, formen er tøyelig, som i all improvisasjonskunst. Den kan inneholde det du er villig til å legge i den her og nå, med de ungene du jobber med, og de kreftene du har. Uansett hvor omfattende - i Trylleskogen utgjør fortellingen, rommet, scenografien med installasjoner og hemmeligheter, og andre estetiske elementer: kostymer, musikk, rytme, ord, lek og dans et helhetlig uttrykk, som inspirerer til utfoldelse og meddikning.

Jeg har på nært hold sett gleden over Trylleskogen utfolde seg, fra barna som fikk oppleve dette, men også fra personene som skapte de fortryllede "skogene" og de voksne som tumlet seg sammen med barna. Trylleskogen sier og gir noe vesentlig om lek og alvor, undring og beundring, fantasi og fabuleringsevne. En Trylleskog betyr spenning, latter, tull og tøys, men også kunnskapstilegnelse. Det er en stor fest. Ingeborg Refling Hagen var sånn sett på bølgelengde med Astrid Lindgren som hevder at vår første plikt som voksne er å formidle glede til barnet. Eller med Théâtre du Soleil's regissør, som sier at en forestilling skal være som en bankett: Vær så god, kom og forsyn dere! I Trylleskogen kunne du bokstavelig talt spise fra trærne.